

Zülfü Adıgözəlov 1898-1963

Azərbaycan xanəndəsi, muğam bilicisi, təsnif və xalq mahnılarının təfsirçisi və təbliğatçısı, Azərbaycan SSR əməkdar artisti Zülfüqar (Zülfü) Səməd oğlu Adıgözəlov 1898-ci ildə Şuşanın Qaradolaq kəndində anadan olmuşdur. Şuşada muğam axşamlarından birində Zülfü Adıgözəlovun ifasını dinləyən Cabbar Qaryağdıoğlu onu Bakıya dəvət edir. 1927-ci ildə Bakıya köçərək, "Müdafə evi"ndə işləmək üçün Ü.Hacıbəyov, Q.Pirimov, M.Maqomayev və b. qarşısında im-

tahan vermiş, eyni zamanda radio verilişləri komitəsinə işə qəbul olunmuşdur.

Zülfü Adıgözəlov pəsxan xanəndə idi. O, muğam dəstgahını tam şəkildə, bəm və orta tessiturada özünəməxsus oxuma məktəbini yaratmışdır. Tanınmış xanəndələrdən Əbülfət Əliyev, Sahib Şükürov, Hacıbaba Hüseynov, Əlibaba Məmmədov, İldırım Həsənov, Ağaxan Abdullayev, Tələt Qasımov və b. onun məktəbinin davamçılarıdır.

Xanəndənin ifa etdiyi və lentə, qrammofon vallarına yazdığı "Rast", "Mahur-hindi", "Segah-Zabul", "Bayatı-Şiraz", "Humayun" muğam dəstgahları, bir sıra təsniflər, "Nəbi", "Mən gedirəm Zəngilana", "Dedim bir busə ver", "Kəklik" və b. bu kimi xalq mahnıları Azərbaycan musiqi xəzinəsinin inciləridir. Məhz qədim klassik muğamlarımızı, təsnif və xalq mahnılarını oxuyarkən, onların ənənəvi forma və quruluşunu saxlamaqla xanəndə özünəməxsus nəfəsləri, dəst-xətti ilə ifaçılıq sənətinə yeniliklər gətirmişdir.

Heç də təsadüfi deyil ki, Zülfü Adıgözəlovun xanəndə kimi ifaçılığının xüsusiyyətlərindən söz açarkən görkəmli şərqsünas alim, jurnalist Rafael Hüseynov yazır: *"O muğamların labirintlərinə kamil bələd idi, bir muğamın qapısından grib, bu muğamın ruhunu incitmədən, səslənmiş rəvanlığına xələl gətirmədən asudəcə sonra elə gəldiyi rəvanlıqla əvvəlki muğama qayıdıb, yolunu davam etdirə bilirdi"*.

Zülfü Adıgözəlov muğam dəstgahlarının ayrı-ayrı uyğun şöbələrini birləşdirərək, mikrosilsilə kimi müstəqil şəkildə təfsir etmişdir. Bu baxımdan "Əraq-Pəncgah", "Hasar-muxalif", "Vilayəti-Dilkeş" muğamları gözəl nümunələrdir.

1938-ci ildə çəkilmiş **"Bakılılar"**, 1941-ci ildə çəkilmiş **"Səbuhi"** filmlərində onun ifasında səslənən musiqilərdən istifadə olunmuşdur. Zülfü Adıgözəlov bəstəkar Vasif Adıgözəlovun, müğənni Rauf Adıgözəlovun atasıdır, dirijor Yalçın Adıgözəlovun babasıdır. **Zülfü Adıgözəlov 1963-cü ildə Bakıda vəfat etmişdir.**